

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 12.10.2005
KOM(2005) 491 v konečném znění

SDĚLENÍ KOMISE

**STRATEGIE VNĚJŠÍHO ROZMĚRU OBLASTI SVOBODY, BEZPEČNOSTI
A PRÁVA**

OBSAH

SDĚLENÍ KOMISE O STRATEGII VNĚJŠÍHO ROZMĚRU OBLASTI SVOBODY, BEZPEČNOSTI A PRÁVA	1
I. ÚVOD	3
II. VÝZVY	3
III. CÍLE	4
IV. PROBLÉMY	6
V. ZÁSADY	6
VI. NÁSTROJE POLITIKY	7
VII. GEOGRAFICKÉ PŘÍKLADY DALŠÍHO POSTUPU	9
VIII. DALŠÍ KROKY	10

I. ÚVOD

V návaznosti na haagský program o „Posilování svobody, bezpečnosti a práva v Evropské unii“ Evropská rada konstatovala dne 16.–17. června 2005, že¹:

Vzhledem k rostoucímu významu vnějšího rozměru prostoru svobody, bezpečnosti a práva bude [Akční plán provádějící Haagský program] na konci roku doplněn o strategii, kterou má Rada v této oblasti přijmout na návrh generálního tajemníka/vysokého představitele a Komise.

Pro zajištění vnitřní bezpečnosti EU je velmi důležité vytváření hodnot, o které se opírá oblast svobody, bezpečnosti a práva. Vně EU vznikají rovněž taková nebezpečí, jako je terorismus, organizovaný zločin a obchodování s drogami. Proto je důležité, aby EU vypracovala strategii, do níž by se zapojily třetí země na celém světě.

Toto sdělení načrtne hlavní vnější výzvy, s nimiž se potýká oblast svobody, bezpečnosti a práva, stanoví cíle zahraničních činností EU na tomto poli, určí otázky, které je třeba vyřešit celosvětově, nástroje, které má k dispozici EU, a zásady výběru vhodných kroků, vysvětlí, jak by se strategie mohla použít v jednotlivých zeměpisných oblastech a doporučí, jak usnadnit realizaci strategie.

II. VÝZVY

Evropská rada se na zasedání ve Feiře v červnu 2000 dohodla na programu priorit, cílů a opatření k rozvinutí vnějšího rozměru politik v oblasti práva, svobody a bezpečnosti. Za pět let vznikla široká škála zahraničních činností s rostoucím počtem třetích zemí a regionů, které přispívají k posilování oblasti svobody, bezpečnosti a práva.

Od roku 2000 se politiky EU v prostoru svobody, bezpečnosti a práva značně zdokonalily a rozvinuly natolik, aby dokázaly reagovat na obavy a potřeby evropských občanů. V důsledku toho se značně rozvinulo příslušné *acquis* přijetím právních předpisů upravujících migraci a azyl, správu hranic a vízovou politiku, boj s organizovaným zločinem a terorismem, boj proti drogám, spolupráci policie a donucovacích orgánů, korupci, ochranu údajů a soudní spolupráci v trestních a občanskoprávních věcech. Toto *acquis* zajišťuje širokou základnu pro spolupráci s třetími zeměmi.

Vnější rozměr prostoru svobody, bezpečnosti a práva se dále rozvíjí s cílem řešit hlavní vnější výzvy, a to zejména:

- Teroristické útoky, jako byly ty z 11. září 2001, 11. března 2004 a 7. července 2005, posílily odhodlání mezinárodního společenství bojovat s terorismem, o čemž svědčí i rozhodnutí EU ze dne 13. července 2005 urychlit provádění akčního plánu pro boj proti terorismu². EU se obrací na třetí země, regionální a mezinárodní organizace s nabídkou rozvinout a prohloubit spolupráci v boji proti terorismu.
- Stále větší rafinovanosti na straně organizovaného zločinu, včetně praní špinavých peněz a dalších finančních deliktů, přeshraničnímu obchodování s drogami, lidmi a zbraněmi lze

¹ Přijato na zasedání Evropské rady 4.–5. 11. 2004.

² Rozhodnutí Rady ze dne 13. července 2005.

čelit jen cestou dokonalejší spolupráce v policejní a soudní oblasti v rámci i mimo rámec EU, a dále podporou budování kapacit ve třetích zemích.

- Nedovolené přistěhovalectví se podle všeho nezastaví a EU tak bude postavena před potřebu vypracovat komplexní přístup. Musí vyřešit nejen takové otázky, jako je přijímání přistěhovalců, ale i základní příčiny přistěhovalectví a jeho dopady na země původu a tranzitu.
- Selhání institucí, například soudních a donucovacích orgánů, ve slabých státech, na problematických místech po celém světě vytváří vakuum, které může využít organizovaný zločin. EU podporuje přeměnu slabých či neexistujících donucovacích institucí v některých třetích zemích na řádně fungující orgány.
- Potřeba právní jistoty a předvídatelnosti přeshraničního styku ve stále globálnějším hospodářství. Tyto výzvy mohou podnikům a občanům v Evropě usnadnit situaci a výrazně zlepšit ochranu dětí na celém světě.

III. CÍLE

Smyslem tohoto sdělení je poukázat na to, **jak vnější rozměr spravedlnosti a vnitřních věcí přispívá k vytváření vnitřního prostoru svobody, bezpečnosti a práva a současně podporuje politické cíle Evropské unie v oblasti vnějších vztahů**, a to včetně sdílení a prosazování hodnot svobody, bezpečnosti a práva ve třetích zemích. Nástroje pokrývající vnější aspekty politik EU v oblasti svobody, práva a bezpečnosti sice existují, ale EU jim poprvé dává podobu určité strategie podle vymezených zásad a vodítek. Tato strategie musí tvořit nedílnou součást politiky EU v oblasti vnějších vztahů, v jejímž rámci je však třeba posílit aspekty práva, svobody a bezpečnosti. EU dokáže účinně pomoci třetím zemím vyrovnávat se rostoucími výzvami a tak naplňovat jejich očekávání pouze tehdy, když se bude řídit jasně vymezenými principy a prioritami a když bude systematicky pracovat na naplňování níže uvedených cílů.

Problematika svobody, bezpečnosti a práva je nejdůležitějším prvkem udržování mezinárodní stability a bezpečnosti jak vně, tak uvnitř Evropské unie. Prosazování volného pohybu v rámci EU a obecně otevřenější hranice a hlubší globální integrace obohatily mezinárodní spolupráci o nový rozměr. Pro boj s hrozbami, jako jsou terorismus a organizovaný zločin, je rozhodující účinná správa hranic, která současně přispívá k dobrým vztahům mezi sousedními státy. Nezávislé a účinné soudnictví je nezbytné k udržení právního státu a zajištění ochrany lidských práv; spolupráce mezi soudy je podstatná jak kvůli usnadnění mezinárodních obchodních transakcí, tak kvůli tomu, aby podezřelí zločinci nezůstávali mimo dosah spravedlnosti. Plně funkční azylové systémy jsou nezbytné k zajištění ochrany uprchlíků bez ohledu na to, kde se nacházejí. Účinná a efektivní policie, která dokáže spolupracovat se svými partnery v dalších zemích, je důležitá pro boj se všemi formami terorismu a organizované trestné činnosti a k zajištění každodenní bezpečnosti občanů. Naplnění těchto cílů vyžaduje tvrdou práci, čas a sladěné úsilí jak Komise, tak Rady. Je důležité, aby EU přicházela s iniciativami a navrhovala řešení stále většího počtu výzev v této oblasti.

Prosazování právního státu navenek cestou spolupráce je důležité pro posilování prostoru svobody, bezpečnosti a práva uvnitř EU. Obecně se uznává, že vnitřní a vnější aspekty bezpečnosti EU jsou navzájem neoddelitelně propojeny. Společnosti založené na dobré správě věcí veřejných, demokracii, právním státě a úctě k lidským právům budou účinněji předcházet

domácím hrozbám jejich vlastní bezpečnosti a rovněž budou více schopné a ochotné spolupracovat v boji proti společným mezinárodním hrozbám. Navíc i mezinárodní společenství uznalo, že tyto zásady jsou rozhodující pro dosažení rozvojových cílů milénia. Rozvoj, bezpečnost a lidská práva se navzájem posilují. Posilování právního státu doma i na mezinárodní aréně není samoúčelné, nýbrž je to klíčový předpoklad udržitelného rozvoje a musí ho být dosahováno prostřednictvím zahraničních aktivit.

V rámci svých hranic vypracovala EU široký rámec pro úpravu prostoru svobody, bezpečnosti a práva. I když se struktury jednotlivých zemí se od sebe přirozeně enormně liší, prostor svobody, bezpečnosti a práva může pro třetí země přesto působit jako inspirace. Vnější politiky hrají v prosazování bezpečnosti a stability rozhodující roli. Rozšíření znamená provádění *acquis* a přeměnu institucí v kandidátských a potenciálně kandidátských zemích. Na posilování právního státu a úcty k lidským právům v kandidátských zemích se rozhodující měrou podílí posilování takových orgánů, jako jsou soudy a policie. Stejně tak se o tyto aspekty opírá spolupráce v této oblasti s partnery v rámci evropské politiky sousedství.

EU může pro posilování kapacit a spolupráce na celém světě udělat ještě více. Okamžité výsledky však nelze očekávat; reforma soudnictví či zakládání účinného azylového systému mohou totiž trvat nikoli měsíce, nýbrž roky. Přesto jsou problémy, na něž naráží EU, její sousedé a vlastně všechny země na světě, velmi podobné. Zkušenosti a úspěchy EU v takových otázkách, jako je správa hranic, řízení migrace a boj s organizovaným zločinem, představují pro třetí země, které se potýkají se stejnými problémy, užitečný záchytný bod.

EU by měla nadále podporovat regionální spolupráci. Přeshraniční problémy, jako jsou migrace, správa hranic a organizovaná trestná činnost, lze nejednou nejlépe řešit cestou opatření sladěných na regionální úrovni. Na základě vlastních zkušeností a v závislosti na druhu problémů, nimiž se potýkají dotčené regiony, by měla EU podporovat regionální dialog a spolupráci v otázkách svobody, bezpečnosti a práva ve východní Evropě a na Středním východě nebo s regionálními organizacemi typu Africké unie.

Na mnohostranné úrovni jsme byli v posledních letech svědky přijetí důležitých mezinárodních právních nástrojů, které zakládají nové normy (např. Úmluva OSN proti nadnárodnímu organizovanému zločinu a protokoly k ní, Úmluva OSN o boji s korupcí), i zvýšené pozornosti věnované nastavování mezinárodních standardů, například doporučení Finanční pracovní skupiny (FATF) k praní špinavých peněz. EU je připravena podpořit mnohostranné přístupy k posilování politik v těchto oblastech za tím účelem, aby jednak posílila svou úlohu v mezinárodních orgánech a jednak iniciovala vypracovávání dalších mezinárodních nástrojů.

Posilování spolupráce a podpora budování kapacit v třetích zemích už vlastně začaly přinášet ovoce. Úzká spolupráce s tureckými orgány vedla v posledních měsících v EU ke kontrole dodávek a k rekordnímu objemu zabavených drog. EU spolupracuje s Marokem na posílení správy hranic a zavádí twinningovou spolupráci v oblasti praní špinavých peněz a obchodování s lidmi. Mise pro správu hranic začne v prosinci pomáhat ukrajinským a moldavským úřadům v potlačování pašování a nedovoleného překupnictví přes jejich společnou hranici. Dohoda o usnadnění vízového režimu a readmisní dohoda budou zanedlouho podepsány s Ruskem, které omezí zbytečnou byrokracii vůči legitimním cestovatelům a současně urychlí vyhošťování nedovolených přistěhovalců. Tyto činnosti už přinášejí hmatatelné výsledky pro lidi uvnitř i vně Evropská unie a přijetí předkládané strategie umožní EU dále zintenzívnit své úsilí na tomto poli.

IV. PROBLÉMY

Řadu **politických priorit** lze odvodit z haagského programu a jeho akčního plánu³, který tvoří celkovou základnu pro vztahy s třetími zeměmi, zatímco tématické cíle jsou formulovány ve speciálně zaměřených strategiích a akčních plánech (např. v akčním plánu EU pro boj proti terorismu⁴; Strategické koncepci boje proti organizované trestné činnosti⁵).

- **Lidská práva:** prosazovat lidská práva ve třetích zemích ve shodě s mezinárodními normami a zajistit pro lidská práva ústřední místo v donucovacích politikách států; podporovat rozvoj a vzdělávání nezávislých a nestranných soudců schopných prosazovat lidská práva a právní stát.
- **Posilování institucí a kvalitní veřejná správa:** posilovat všechny donucovací instituce i jejich schopnost spolupracovat v mezinárodním měřítku; posilovat boj proti korupci; podporovat průhlednost, skládání účtů a nezkorumpované řízení vládních orgánů.
- **Migrace, azyl a správa hranic:** zkvalitnit schopnost třetích stran řídit migraci a ochránit uprchlíky ve shodě s mezinárodním právem; podporovat jejich operativní schopnost spravovat hranice; posilovat bezpečnostní prvky dokladů; předcházet nedovolené migraci; podporovat synergický přístup k migraci a rozvoji; zajistit uprchlíkům lepší přístup k trvalým řešením; zajistit návrat nedovolených migrantů.
- **Boj proti terorismu:** poskytovat podporu třetím zemím při budování institucí a provádění mezinárodních nástrojů; spolupracovat s třetími zeměmi na řešení náboru a financování teroristů. Nadále podporovat klíčovou úlohu OSN; posilovat spolupráci s USA na základě stávajících vztahů.
- **Organizovaný zločin, včetně obchodování s lidmi, drogami a lidskými orgány, hospodářská a finanční kriminalita a kyberkriminalita:** podporovat rozvoj institucionálních kapacit a rozvíjet mezinárodní spolupráci.

V. ZÁSADY

Musí se stanovit zásady, jimiž se bude řídit politika k třetím zemím:

- **Zeměpisné priority:** Na základě politik EU v oblasti rozšíření, rozvoje a vnějších vztahů se musí určit priority, v nichž se budou promítat speciální vztahy EU s třetími zeměmi nebo regiony. Za tím účelem budou vypracovány komplexní politiky, které obsáhnou všechny aspekty práva, svobody a bezpečnosti s prioritními zeměmi, jako jsou kandidátské či sousední země, zatímco spolupráce s ostatními zeměmi se zaměří na specifické otázky.
- **Diferenciace:** Neexistuje nic takového jako jedna strategie „pro všechny“. Reakce na konkrétní situaci v jednotlivých zemích a regionech vyžaduje osobitý přístup.
- **Flexibilita:** Plánování musí být dostatečně pružné k tomu, aby v krizových dobách nebo při změně okolností dokázala EU rychle reagovat na nové priority.

³ KOM(2005)184 – 10.6.2005.

⁴ Schválen Evropskou radou v červnu 2004.

⁵ KOM(2005)232 – 2.6.2005.

- **Koordinace napříč pilíři:** vnější akce v oblasti svobody, bezpečnosti a práva mají občas transpilířový charakter a dotýkají se nejen otázek v kompetenci Společenství, ale i společné zahraniční a bezpečnostní politiky či spolupráce soudních a policejních orgánů, což vyžaduje úzkou koordinaci mezi Radou a Komisí v zájmu zajištění soudržnosti vnějších aktivit EU. Musí se zachovat kompetence Společenství, pokud jde o jednání s třetími zeměmi.
- **Partnerství:** V souladu se zásadami, o něž se opírá rozšíření EU, vnější vztahy a rozvojové politiky EU, se spolupráce v oblasti svobody, bezpečnosti a práva musí rozvíjet v těsném partnerství s třetími zeměmi při respektování zásady vlastní odpovědnosti.
- **Význam vnějších akcí:** Vnitřní aktivity zaměřené na vytváření prostoru svobody, bezpečnosti a práva by měly být jasně propojeny s vnějšími akcemi, které tento proces podporují, což je plně v souladu se soudržností politik, jak je schválilo zasedání Evropské rady v červnu 2005.
- **Přidaná hodnota:** Pravidelná výměna informací mezi členskými státy a Komisí o aktivitách ve třetích zemích je důležitá k tomu, aby se předešlo překrývání nebo zdvojení a aby se akce navzájem doplňovaly.
- **Srovnávání:** Veškeré akce musí zahrnovat mechanismus na hodnocení pokroku, jehož dosáhly třetí země, i významu té které akce pro zahraničněpolitické cíle EU.

VI. NÁSTROJE POLITIKY

Široká paleta nástrojů, které má EU k dispozici, představuje významnou výhodu, která EU umožňuje přizpůsobovat svou externí spolupráci situaci v jednotlivých zemích. Spolupráce s třetími zeměmi se musí soudržně a koordinovaně opírat o tyto nástroje:

(1) Dvoustranné dohody

Asociační dohody, dohody o partnerství a dohody o spolupráci, včetně ustanovení o tématech svobody, bezpečnosti a práva; readmisní dohody; dohody o usnadnění vízového režimu; dohody o vzájemné právní pomoci a vydávání.

Pro některé země představuje dohoda o usnadnění vízového režimu důležitou otázku. V kontextu readmisní politiky je strategie ve stadiu vypracovávání.

(2) Rozšíření a předvstupní procesy

Priority práva, svobody a bezpečnosti jsou součástí procesu rozšíření o Chorvatsko a Turecko i procesu stabilizace a přidružení západního Balkánu.

(3) Akční plány evropské politiky sousedství

Akční plány se základními prvky práva, svobody a bezpečnosti byly uzavřeny s Ukrajinou, Moldávií, Marokem, Tuniskem, Izraelem, Jordánskem a Palestinskou samosprávou; s Egyptem, Libanonem, Arménií, Ázerbajdžánem a Gruzii se připravují.

(4) Regionální spolupráce

Regionální organizace, jako je pracovní skupina pro Baltské moře, ASEM (asijsko-evropské setkání) a proces Euro-Med spojují aktéry v otázkách společného zájmu na poli práva, svobody a bezpečnosti.

(5) Jednotlivé dohody

Problematika práva, svobody a bezpečnosti je ve vztazích s USA pokryta novou transatlantickou agendou, ale i zvláštními ministerskými schůzkami v rámci politického dialogu o bezpečnosti hranic a dopravy. Tyto otázky se projednávají v rámci horizontálního dialogu s Kanadou, Austrálií, Japonskem a Čínou. Setkání ministrů odpovědných za oblast práva, svobody a bezpečnosti se konají s Ruskem (Stálá rada pro partnerství), Ukrajinou a v rámci Fóra západního Balkánu.

(6) Operativní spolupráce

Europol, Eurojust, Evropská policejní akademie a Hraniční agentura vypracovávají nebo vypracují dohody a pracovní ujednání se svými partnery ve třetích zemích. V některých třetích zemích se buduje síť styčných úředníků vyslaných z členských států.

(7) Budování institucí a twinning

Rozvoj institucí a realizačních kapacit ve třetích zemích představují základ aktivit s mnoha třetími zeměmi. Velice užitečným mechanismem budování kapacit jsou partnerské vztahy (twinning) mezi institucemi členských států a jejich partnerskými institucemi ve třetích zemích, zatímco vysíláním expertů lze poskytnout odborné znalosti o konkrétních otázkách.

(8) Rozvojová politika

Rozvoj představuje účinnou dlouhodobou odpověď na obavy vznikající v oblasti práva, svobody a bezpečnosti. Návrh Komise na novou rozvojovou politiku EU uvádí veřejnou správu a lidská práva jako doplňkové cíle k prvořadému cíli, jímž je zmírnění chudoby⁶.

(9) Programy vnější pomoci

Projekty v oblasti práva, svobody a bezpečnosti jsou financovány z programů pomoci určených na vnější vztahy (např. CARDS, TACIS a MEDA). Podle nových finančních výhledů zahrnují navrhované nástroje vnějších vztahů příslušná ustanovení o těchto akcích. Komise navrhla tematický program pro migraci a azyl, která má navázat na současný program AENEAS, z něhož se poskytuje pomoc pro řízení migrace⁷.

(10) Mezinárodní organizace

EK a členské státy jsou klíčovými aktéry v mezinárodních organizacích (např. UNHCR, UNODC, Rada Evropy, FATF, UNIDROIT, UNCITRAL, Haagská konference o mezinárodním právu soukromém), které poskytují užitečnou základnu pro prosazování společných hodnot a priorit. EU povzbuzuje třetí země k tomu, aby ratifikovaly a prováděly mezinárodní úmluvy, které se stávají základním kamenem rozvoje mezinárodní spolupráce.

⁶ KOM (2005) 311–13.7.2005

⁷ KOM (2005) 324 – 3.8.2005.

(11) Monitorování

V zájmu reakce na nové situace je třeba přijmout mechanismus hodnocení. K příkladům ze současnosti patří Evropské partnerství pro západní Balkán, Akční plán boje proti organizovanému zločinu s Ruskem, Akční plán pro oblast spravedlnosti a vnitřních věcí (SVV) mezi EU a Ukrajinou, mechanismus monitorování a hodnocení pro třetí země v boji proti nedovolenému přistěhovalectví, podvýbory a vysílání expertů.

VII. GEOGRAFICKÉ PŘÍKLADY DALŠÍHO POSTUPU

Hlavní součástí strategie, která pokrývá vnější aspekty politiky EU v oblasti svobody, bezpečnosti a práva, už byly většinou realizovány, zejména pokud jde o sousední země, které jsou prvními přirozenými partnery pro těsnou spolupráci. Spolupráce v těchto otázkách se rychle šíří do dalších třetích zemí, včetně Indie a Číny, jakož i do rozvojových zemí.

S USA se na základě společných hodnot rozvíjí silné **bezpečnostní partnerství**, které se od 11. září 2001 zaměřuje na boji proti terorismu. Z této spolupráce vznikla řada nových forem, například dohody o vzájemné právní pomoci a vydávání, přičemž transatlantické vztahy v oblasti práva, svobody a bezpečnosti se rozvíjely díky společným zájmům v procesu překonávání nových výzev. Jelikož je tento rozměr poměrně nový, EU stále silněji pocítuje potřebu vymezit své bezpečnostní zájmy na základě vzájemnosti a důrazně prosazovat cíle své politiky, jako je například **rozšíření programu prominutí vízové povinnosti na všechny členské státy**. Potřeba **spolupracovat v oblasti zabezpečení hranic a vymáhání práva** **otvírá pro EU a USA nové směry spolupráce**, pokaždé s cílem zaplnit nějakou bezpečnostní mezeru.

Spolupráce se **zeměmi západního Balkánu** je intenzivní a jejím cílem je **upevnit stabilitu** v regionu ve světle evropské budoucnosti těchto zemí. V rámci procesu stabilizace a přidružení podporuje EU země západního Balkánu prostřednictvím programu CARDS s cílem zlepšit jejich výkonnost ve čtyřech prioritních oblastech, kterými jsou policie a organizovaný zločin, integrovaná správa hranic, reforma soudnictví, azyl a migrace. Pokrok dosažený ve směru uzavírání readmisních dohod a dohod o usnadnění vízového režimu bude signalizovat vzájemné odhodlání pokračovat ve spolupráci.

V reakci na specifické hrozby, jako je organizovaná trestná činnost, se také rozvíjí spolupráce například ve formě regionální spolupráce mezi státními zástupci nebo v podobě spolupráce v boji s praním špinavých peněz. V jednotlivých zemích podporují rozvoj klíčových kapacit dalšími opatřeními, například zřizováním finančních zpravodajských útvarů a specializovaných týmů žalobců a soudců zabývajících se případy organizované trestné činnosti. **Další spolupráce s Europolem, Eurojustem a také rozvoj regionálního střediska pro boj s přeshraniční kriminalitou (SECI) a sítě styčných úředníků pomohou zlepšit způsob, jakým EU využívá své vlastní nástroje v oblasti spolupráce policie a trestních soudů v boji proti organizovanému zločinu na západním Balkáně.**

Co se týče Ruska, problematika práva, svobody a bezpečnosti se stala ústředním tématem **strategického partnerství**, což se promítá v **rozsáhlém společném prostoru svobody, bezpečnosti a práva**, který je nyní třeba účinně realizovat v takových prioritních oblastech, jako jsou právní stát, boj proti terorismu a organizovanému zločinu, včetně praní špinavých peněz, korupce a obchodování s lidmi a drogami, boj proti dětské pornografii na internetu, ochrana údajů, zabezpečení dokladů, vymezení a správa hranic. Vedle obsažného dialogu na mnoha úrovních zajišťují praktickou základnu pro těsnější pracovní styky dohoda mezi

Europolem a Ruskem, akční plán boje proti organizovanému zločinu, kontakty s Eurojustem a sít' styčných úředníků. **Uzavření readmisních dohod a dohod o usnadnění vízového režimu svědčí o silném odhodlání dále rozvíjet spolupráci**, přičemž tyto dohody současně napomohou rozhovorům o dlouhodobém výhledu zavedení bezvízového cestovního styku.

Pokud jde o **Ukrajinu**, v základech stále těsnější spolupráce se nachází rozšiřování **stability** do sousedních zemí rozšířené EU a podpora reformního procesu. Prostřednictvím evropské politiky sousedství a zanedlouho aktualizovaného akčního plánu SVV mezi EU a Ukrajinou podporuje EU budování kapacit, jako je zásadní modernizace soudnictví, rozvoj systému správy hranic a azylového systému ve shodě s evropskými normami. Jako příklad institucionální reformy lze uvést podporu, kterou Komise poskytuje budování kapacity ukrajinského finančního zpravodajského útvaru, jenž pomůže k vyškrtnutí Ukrajiny z „černé listiny“ zemí peroucích špinavé peníze, kterou vede finanční pracovní skupina (FATF). **Předpokládají se rozhovory o dohodě s Eurojustem. Jednání o readmisní dohodě probíhají a zahájení rozhovorů o usnadnění vízového režimu se očekává v brzké době.** Jednou ročně se na setkání ministerské trojky posuzují priority a plnění se hodnotí v tabulce.

Hlavním cílem vztahů se **zeměmi Středomoří** je posilování **kvalitní veřejné správy a právního státu**, jakož i kvalitnější **řízení migrace** a vyšší **bezpečnost**. Evropská politika sousedství dala nový impuls spolupráci v tomto regionu, která je již součástí barcelonského procesu. Na regionální úrovni znamenal program spolupráce v otázkách migrace, policie a soudů významný krok vpřed, protože podpořil budování institucionální kapacity a spolupráci mezi oficiálními činiteli a současně ukázal, jakou hodnotu má povzbuzování regionální spolupráce. **Zahájení nového regionálního programu v oblasti práva, svobody a bezpečnosti i posílení dialogu o terorismu na vysoké úrovni budou doprovázet start ambiciózního pracovního programu na příštím barcelonském summitu, který povede k vytvoření oblasti vzájemné spolupráce v otázkách spravedlnosti, bezpečnosti, migrace a začleňování přistěhovalců do společnosti.**

Na bilaterální úrovni podporuje program MEDA projekty spolupráce v oblasti migrace, soudů a donucovacích orgánů v několika zemích, včetně twinningového projektu v Maroku zabývajícího se praním špinavých peněz a twinningového projektu v Jordánsku o soudní spolupráci. Jak nové dohody nabývají platnosti, vzniká klima spolupráce i v takových tématech, jako je boj proti terorismu, organizovanému zločinu a drogám či ochrany dětí. **Na prvním místě pracovního programu je migrace a správa hranic, přičemž je třeba posílit partnerství v regionu se zeměmi původu a tranzitu. Dalšího pokroku je nutno dosáhnout v readmisních dohodách a dále je třeba rozvíjet dialog o migraci s Libyí.**

VIII. DALŠÍ KROKY

Tato strategie vnějšího rozměru prostoru svobody, bezpečnosti a práva má dvojí účel: za prvé přispět ke zdárnému vytvoření vnitřního prostoru svobody, bezpečnosti a práva vybudováním bezpečného vnějšího prostředí, a za druhé napomáhat dosahování zahraničněpolitických cílů EU prosazováním právního státu, demokratických hodnot a nezkorumpovaných institucí.

Oblasti spolupráce s třetími zeměmi jsou jasně stanoveny v haagském programu a jeho akčním plánu. EU má k dispozici pestrrou škálu prováděcích nástrojů, které se použijí podle konkrétních potřeb dotčené partnerské země.

Pro podporu vnitřní i mezinárodní bezpečnosti, stability a rozvoje je zásadní věcí prosazování právního státu vně EU. Vnější rozměr prostoru práva, svobody a bezpečnosti nelze chápat jako nezávislou oblast politiky, nýbrž se musí stát součástí zahraničněpolitických aktivit EU.

Určité kroky je třeba učinit ke snadnějšímu provádění strategie:

Stanovení priorit a sledování realizace

- V rámci své odpovědnosti by Komise by měla stanovit priority a vymezit vhodné směry dalších kroků.
- V zájmu snadnějšího sledování praktických výsledků ve srovnání se stanovenými cíli a prioritami by Komise měla zpracovávat celkové přehledy a neustále monitorovat realizaci.
- Jelikož vnější rozměr prostoru svobody, bezpečnosti a práva rychle roste a stejně tak roste význam vztahů s třetími zeměmi, měla by Rada pravidelně posuzovat dosažený pokrok a priority.

Účinnost a soudržnost

- Zlepšovat lze koordinaci mezi geografickými pracovními skupinami Rady a skupinami zabývajícími se otázkami práva, svobody a bezpečnosti. Důležitá role koordinátora v této oblasti připadá i na Coreper.
- Soudržnost vnějších akcí EU: Vyžaduje se kvalitnější koordinace na úrovni EU se zohledněním kompetencí Komise s cílem zajistit soudržnost a účinnost různých politik a nástrojů. Současně je nutno více zapojit členské státy.
- Rychlá reakce: Kromě dlouhodobé podpory budování institucí potřebuje EU vybudovat další kapacity, aby mohla rychle reagovat na neočekávané potřeby či nové hrozby. Neustále vzrůstá počet situací, v nichž by EU měla prokázat svou schopnost poskytnout rychlou pomoc.
- Mezinárodní organizace: V koordinaci s členskými státy musí Komise beze zbytku sehrávat svou roli v mezinárodních organizacích a podněcovat vypracování nových nástrojů. Je třeba přijmout odpovídající kroky k lepšímu zviditelnění toho, co EU dělá v mezinárodních orgánech.
- Regionální spolupráce: Komise musí vystupňovat úsilí směřující k podpoře regionální spolupráce v otázkách práva, svobody a bezpečnosti prostřednictvím podpory stávajících orgánů, jako je např. Africká unie, a povzbuzováním nových iniciativ v těch oblastech, kde je regionální spolupráce slabá, například na Středním východě nebo ve východní Evropě.